

Toespraak Alexander Pechtold D66-congres

13 mei 2006, Zutphen

Democraten,

Deze week heb ik me uit overtuiging gekandideerd voor het lijsttrekkerschap.

Ik wilde helderheid geven vóór het congres.

Ik wil met u het debat. Het debat over de toekomst van onze partij.

Eerst richt ik me op u, op de leden; daarna, als u dat wilt, mét u op de kiezers.

Waarom? Omdat wij het eens moeten worden. Omdat wij, na vandaag, moeten stoppen met terugkijken, omdat wij weer zelfvertrouwen moeten krijgen én uitstralen.

En dat ziet de kiezer.

Ik zie het ook: D66-ers hebben het moeilijk. Op verjaardagsfeesten en op ons werk moeten we de argumenten uit onze tenen halen. Dat deden we altijd graag, maar nu lijkt het wel of we ons generen.

Democraten, we doen het ook ons zelf aan. Lage peilingen, slechte pers en onrust komen voort uit navelstaren en zelfdestructie.

Natuurlijk, op 7 maart zijn we ongelofelijk hard door de kiezer afgestraft.

Ik ben raadslid en wethouder geweest en ik weet hoe frustrerend het is te worden afgestraft door Den Haag.

Maar erger dan de lage peilingen vind ik het dat veel kiezers het gevoel hebben dat we niet meer ons zelf zijn. Het bestaansrecht van D66 wordt niet alleen door andere politieke partijen uit onze handen geslagen, maar ook, én dat is nog erger, door ons zelf.

Tweemaal gaf een D66-congres steun aan dit kabinet. Niet van harte en misschien zelfs letterlijk niet uit het hart. Wel bij het volle verstand. Er moet wel een verdomd goede reden zijn om er nu uit te stappen.

Onze betrouwbaarheid staat op het spel.

Democraten, politici moeten afgerekend kunnen worden. En aangesproken kunnen worden, elke dag. Ook ik!

Maar dan wel met nuance, in redelijkheid.

Ruim een jaar ben ik nu minister, ik heb mijn draai gevonden en werk aan resultaten.

Bureaucratie met 25% terugdringen,
65% dienstverlening via internet,
Geld voor de steden,
Een bestuurslaag minder op de Antillen,
De Nationale Conventie, het burgerforum Kiesstelsel,
Een nieuw veiliger paspoort,
En ondertussen mag ik uw grondrechten beheren,
behoeden en behouden.

Een mooie portefeuille. Eén waar je je bijna overal mee mag bemoeien. En zoals u weet doe ik dat graag. Dat doe ik dus vandaag ook maar.

Maar ik heb dit jaar ook geleerd. Soms op een rotmanier. Van Den Haag, maar ook van mijzelf. Ik wil het hier – voor eigen publiek – nog een keer duidelijk zeggen.

Het woordgebruik was fout, teveel gericht op menselijke aspecten, en niet op politieke verantwoordelijkheden. Daarmee heb ik de aandacht afgeleid van het probleem waar het me om ging: de politieke cultuur. Maar de analyse blijft belangrijk! Den Haag moet veranderen. De urgentie van vernieuwing ebt steeds weer weg.

Behoudzucht, gemakzucht of gewoon onversneden conservatief gedrag leiden tot afstand. Mensen worden toeschouwer in onze democratie. Te gemakkelijk wordt die vernieuwing weggezet als de gekozen burgemeester, een kiesstelsel of het referendum. Alsof het daar alleen om gaat.

Controle op macht, checks and balances, een houding dat regels er voor ons zijn en niet andersom. Dat zit in onze genen.

Dus ook democratie tot in alle haarvaten van onze samenleving, in onze instituties. En dan gaat het ook om een betere wet openbaarheid bestuur, of de aanpak van adviescommissies vol oud-politici.

Behalve die democratische genen, bezit ons DNA zoveel meer moois.

D66 als partij waar het individu centraal staat. Vrijheid, zelfbeschikking, privacy. Vrijheden in een weerbare rechtsstaat. Zonder schijnveiligheid. Geen overheid die maakbaarheid van veiligheid pretendeert.

D66 als milieupartij. Geen dogma's, maar duurzaam in het belang van de leefomgeving waarin onze kinderen opgroeien. Aantasting van natuur moet beargumenteerd worden, niet het behoud.

D66, dé partij voor onderwijs en innovatie. Onze miljarden waren goed voor achterstallig onderhoud, maar nu moeten we doorpakken. We staan pas aan het begin. Onze strijd voor een betere positie in de wereld kunnen we winnen als we het maximale uit mensen en organisaties halen.

Ook in het onderwijs. Juist in het onderwijs. Die strijd kunnen we winnen,

Als we barrières wegnemen; goede ideeën moeten niet stranden in regelzucht en bestuurlijke drukte.

De strijd kunnen we winnen,

Als we de mensen in de frontlinie de ruimte geven; de VMBO-docent, de klassenassistent, maar ook de ondernemende hoogleraar en de student die een bedrijf op wil zetten.

Die docent en professional moet niet alleen met mooie woorden beter beloond worden.

De staan pas aan het begin. Doorpakken betekent een forse, meerjarige investeringsagenda. Voor alle lagen van ons onderwijssysteem. En voor onderzoek en innovatie.

D66, de partij met een eigen sociale agenda.

En dat is niet alleen inkomenspolitiek; loonstrookjes en inkomensplaatjes.

Politiek bedrijven vanuit eigen kracht, niet vanuit angst.

Dat betekent discussie durven voeren over hypotheekrente en AOW.

Taboes waar in Den Haag zwart/wit over wordt gedacht.

Wie ze alleen maar noemt zit voor weken politiek op de blaren. 5 zetels eraf of erbij is zomaar gebeurd.

Voor dat eerste hoeven wij voorlopig niet bang te zijn.

Maar als het gebeurt wordt het wel stil op het Binnenhof.

Dat vind ik moeilijk te verteren.

Want rechtvaardigheid staat onder druk.

We hebben het hier niet alleen over solidariteit nú, maar over solidariteit met de generaties van de toekomst.

Ik houd hier geen pleidooi om het hier en nu, morgen, te veranderen. Maar als we nu niet een eerste stap nemen, moeten we straks om 5 voor 12 noodmaatregelen treffen, die opnieuw tot een schokeffect in de samenleving leiden. Daarom nu het debat.

Want we moeten mensen erin meenemen. Onze analyse met ze delen.

VVD en CDA doen de deuren op het nachtslot, en Wouter

Bos dreigt door zijn achterban te worden afgefakkeld.

Die politieke patstelling kan ons land zich niet permitteren.

Politiek bedrijven vanuit eigen kracht, niet vanuit angst.

Dat geldt zeker voor de integratie.

D66 als partij voor integratie.

We hadden ooit de naam een vrijzinnige, open en tolerante natie te zijn.

Die reputatie heeft deuken opgelopen. Het klimaat is ruwer en benauwder geworden.

In het buitenland – in Europa – wordt met verbazing naar ons gekeken.

Confrontatie, polarisatie aan de ene kant,

De dialoog aan de andere kant. Langs die lijnen gaat het ongeveer.

Als je kiest voor het laatste sta je te boek als een softie.

Dat stempel riskeer is dan maar, want het integratiedebat is doorgeschoten. Letterlijk doorgeschoten.

Was Antwerpen een eenzame gek, of het zoveelste signaal.

We zijn integratie gaan verbinden aan discussies over nationale veiligheid.

Na de betutteling zitten we nu in de beschuldiging.

Mensen die hier geboren zijn voelen zich niet welkom.

Integratie zegt iets over onze beschaving.
Staan we open voor elkaar, voor het nieuwe?
Handelen we uit angst of zien we kansen?
Schrikken we van etensluchtjes en hoofddoeken, of gaan we, zoals het WRR-rapport onlangs adviseerde, de dialoog aan?
De reactie op dat rapport was tekenend: schieten uit de heup, krachttermen, einde discussie.

Democraten, daar begint ons werk. Daar moeten onze handen jeuken.

Integratie gaat over wie daar wel en niet aan mee mogen doen.
Duidelijkheid is soms recht door zee.
Rita Verdonk is duidelijk; ze wil premier worden. Een premier moet binden. Zo iemand komt afspraken na.
Ik ga er vanuit, en zal daar zelf ook mijn collegiale verantwoordelijkheid in nemen,
dat dit kabinet, als het gaat om de 26.000 asielzoekers,
- voor ons een open zenuw in het regeerakkoord -
ook afrekenbaar zal zijn.
Dat betekent, dat als versnellen niet werkt,
wij deze verantwoordelijkheid niet aan opvolgers overlaten.
Dan is een excuus geen duidelijkheid, een pardon wel.

Democraten, in het jaar dat we 40 jaar bestaan
En van die 40 bijna de helft het land mee hebben bestuurd
Het daarmee in materiele en immateriële zin vooruit
hebben geholpen
In dat jaar laat ik me door niemand aanleunen of aanpraten
dat D66 overbodig zou zijn.
Kennelijk irriteren we, zijn we de partij waardoor andere
zich misschien bewust worden van hun tekortkomingen.

Ik ben lid van D66 geworden vanwege het vrije denken én
vanwege de stijl van politiek bedrijven.
We hebben die naam op te houden.
Ik wil met D66 terug naar de toekomst.
We hebben de inhoud, we hebben de stijl.
Nu nog het zelfvertrouwen.

Vertrouwen hebben en vertrouwen geven.

13-5-2006 16:37

Meer berichten over Democratie